

A NAT értékelése

*A Közoktatási Szakértők Országos Egyesülete által összegyűjtött
vitaanyag*

2012. március 06.

ÁLTALÁNOS VÉLEMÉNYEK

Szerkezet: Jól szerkesztett, világos, logikus.

Jogszabályi kapcsolatai: Utalás a megfelelő helyeken (Alaptörvény; Nemzeti köznevelési törvény; Óvodai nevelés országos alapprogramja; A kollégiumi nevelés országos alapprogramja; Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve és a vizsgaszabályzatok; A nemzetiségi nevelés és oktatás irányelvei; A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII törvény; - pedagógiai program, kerettanterv, helyi tanterv)

A pedagógiai programok, házirendek, helyi tantervek és egyéb intézményi dokumentumok, valamint az intézményi nevelés, oktatás, működés szervezésének, hatásának, hatékonyságának kellő dokumentuma lehet a kerettantervekkel együtt. A köznevelésünk kellő egységét biztosítja.

Tartalmi kifejtés: A nemzeti alaptanterv azt a közös műveltséganyagot írja le, azokat az alapvető ismereteket és készségeket rögzíti, amelyeket minden iskolában át kell adni a diákoknak. Azt, hogy az egyes tantárgyak keretében mit, hogyan és mennyi időben kell majd tanítani, a 2013 szeptemberéig elkészülő kerettantervek és az iskolák helyi tanteveivel írják le.

Alapvetően pozitívan tudjuk értékelni az új tartalmakat. Szemléletes, részletes, előre mutató. Logikusan építi egymásra az anyagokat. Segítségül hívja a kompetencia alapú oktatást, amelynek központjába a gyermeket és a gyermek cselekedeteit teszi.

Az új NAT bevezetője lényegesen eltér a korábitól. A célokból egyenesen következik, hogy lényegesen nagyobb hangsúlyt kapott a nevelés. Bár szemléletében új, mégis az előző NAT-ban megjelent korszerű szemlélettel nem szakított. A célok megfogalmazása, a módszertani alapelvek elegendőek a kerettantervek számára a tananyag elrendezéséhez.

A NAT pozitívumai:

Teljesen újrafogalmazták az úgynevezett kiemelt fejlesztési területeket. Ezek az iskola legfontosabb nevelési feladatait írják le, amelyeket több tantárgyban, akár az elsőtől a 12. osztályig folyamatosan érvényesíteni kell a tananyagban.

Fejlesztési területek – nevelési célok

(6-10. oldal) megfogalmazása világos.

„A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma.”

Az erkölcsi nevelés

Fontos tartalmak: felelősségtudat, igazságérzet, értékkonfliktusok, kötelességtudat, a mértéktartás, az együttérzés, segítőkészség és a tisztelet.

Kötelező hitoktatás és erkölcsstan oktatása (13. o.)

Sok családban hiányzik, vagy nincs megfelelő erkölcsi nevelés, ezért is tartjuk fontosnak, hogy teret kapott

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Fontos tartalmak: népi kultúránk értékei, hagyományai. A jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkássága.

A közösséghez való tartozás, a hazaszeretet, Magyarország védelme, magyarságtudat, az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményei, nehézségei és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formák.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Fontos tartalmak: az állampolgári részvétel, összhang az egyéni célok és a közjó között, cselekvő állampolgári magatartás, a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság, a felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Fontos tartalmak: az önismeret, az empátiára és kölcsönös elfogadás. Megalapozott önismeret, a boldog, egészséges és kulturált egyéni és közösségi élet, mások megértése és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítása.

A családi életre nevelés

Fontos tartalmak: A család alakítja a fiatalok erkölcsi érzékét, önismeretét, testi és lelki egészségét, közösségi létét. Felkészítés a családi életre, a párkapcsolatok kialakítására, a családi életben felmerülő konfliktusok kezelésére. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

Fontosnak tartjuk megjegyezni, hogy a családi életre nevelés az iskolában nem szervezhető hatékonyan, mert a családi minták a családban sajátíthatók el. Tudjuk azonban, hogy az igen magas számú sérült család ma a legtöbb gyermek számára inkább negatív, mint pozitív mintát mutat. Ezért, az iskolában, a családban fontos erkölcsi normák és elvárások (Egymás iránti felelősség, a gyermekvállalás felelőssége, a párkapcsolatban a megértés, az empátia, a kompromisszum-készség, az áldozatvállalás, a megbízhatóság) erősítése lehet hatékony.

A testi és lelki egészségre nevelés

Fontos tartalmak: igény a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek alkalmazására, a lelki egyensúly megővésére, gondozására, a társas viselkedés szabályozására, a társas konfliktusok kezelésére. Felkészülés az önállóságra, a betegség-megelőzésre. Közlekedési szabályok betartásának, a testi higiéniének, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésének, a váratlan helyzetek kezelésének fontossága. A káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzése.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Fontos tartalmak: személyiségfejlesztő nevelést-oktatás, az akadályozott, hátránnyal élő fiatalok képességeinek fejlődéséhez szükséges feladatok meghatározása. A tanuló képességbeli és társadalmi különbségeinek figyelemmel kísérése. A beteg, sérült, fogyatékkal élő emberek iránti együttérző és segítő magatartás tanúsítása. Az együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és –megvalósítás tanítása.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Fontos tartalmak: az erőforrások tudatos, takarékos és felelősségteljes használata. A környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás.

Pályaorientáció

Fontos tartalmak: A képességek kipróbálására lehetőség teremtése.

Magatartásmódok megismerése és kezelése a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatosan.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Fontos tartalmak: Hasznosítható ismeretek szerzése a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. A saját felelősség felismerése az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világában és a fogyasztás területén. Következmények és kockázatok mérlegelése.

A cím ilyen megfogalmazása nem szerencsés. Helyette javasoljuk: „Gazdasági és pénzügyi ismeretek” címet.

Médiatudatosságra nevelés

Fontos tartalmak: Az új és hagyományos médiumok nyelvének megismerése, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatok, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjai, a médiajellemzők jogi és etikai jelentősége.

A tanulás tanítása

Fontos tartalmak: A tananyag elsajátításának, szerkezetének, hozzáférésének lehetőségei, könyvtári és más információforrások használata; egyénre szabott tanulási módszerek megtalálása; a szövegek, meghatározások, képletek rögzítése és előhívása, a tudás minőségének felismerése, értékelése.

Eszztétikai – művészeti kifejező képesség (22. o.)

Az „esztétikai – művészeti tudatosság és kifejező képesség” megfogalmazásaiban érdemes kiemelni, hogy a művészeti kompetenciák kialakítása a többi kompetenciát is segítheti, beépíthetők a személyiség fejlesztésébe és támogathat több kiemelt nevelési cél megvalósulását is.

Az egységesítési szándék mentén megjelenő előírások, a szabadon felhasználható órakeret 10%-ra való csökkentése kevesebb lehetőséget biztosít a helyi igények, szükségletek kielégítésére, az adott körülmények, feltételek, lehetőségek figyelembevételére, innovatív megoldások megvalósítására, az iskoláknak (leszakadó rétegek nevelése-oktatása, tehetséggondozás, alternatív intézmények nagyobb mozgásteret igényelnének).

Az erkölcstan mellett az illetan oktatását is kiemelten javasoljuk.

Jónak tartjuk, hogy a jelenlegi NAT tervezet részletesen és átfogóan foglalkozik a gyermek motoros tevékenységen keresztüli személyiségfejlesztésével. Az értelmi, érzelmi, szociális fejlődésének menetében is hangsúlyos szerepet kap a testnevelés és sport, mint műveltségterület.

Kiemelt céljai részletesen és jól tükrözik a műveltségi terület specifikumát, ennek következtében a motoros képességek, a mozgáskészség elsődleges szempontokat élveznek, majd a személyiségfejlesztés, a szabadidős tevékenység, valamint a prevencióra is nagy hangsúlyt fektet.

Kételyek:

- Rendelkezésre áll-e az elvárásoknak megfelelő elegendő mennyiségű taneszköz?
- A számítástechnikai eszközök, programok, gépek, laboratóriumok korszerűtlensége nem akadályozza-e majd a korszerű ismeretek megszerzését és alkalmazását?
- A tanulók terhelhetőségének továbbra is korlátozott keretei közé hogyan lehet majd beszorítani a tervezett tananyag elsajátításához szükséges óraszámokat? (Szerintünk ez a mennyiségű tananyag, a tervezett időkeretben nem sajátítható el).
- A pedagógusok kellően fel lesznek-e készülve az új típusú eszközök alkalmazására, az új ismeretek megszerzésére és átadására.
- Milyen szinten ad reális képet az ismeretek szintjének ellenőrzése? Iskolai? Területi vagy országos ellenőrzés körében?

Az ép értelmű akadályozott tanulók képzése (süket és nagyothalló, vakok és gyengén látók, mozgássérültek, mozgáskorlátozottak, részképesség-zavarral küzdő "disz"- esek stb.) integrálhatóak gyógypedagógiai megsegítés mellett a többség közé. Várhatóan a régebbi *Irányelvek* mintájára most is lesz kiegészítő dokumentum a NAT-hoz.

De a tanulásban akadályozott és értelmileg akadályozott (enyhén értelmi fogyatékos) tanulók integrált oktatása nagyobb körütekintést kíván.

A tanulásban és értelmileg akadályozott tanulók sajátos nevelési igénye az, hogy a képességeiket maximálisan kibontakoztatva induljanak a felnőtt élet megpróbáltatásokkal teli útján. Hamis illúzió, hogy heti két órában (fejlesztő óra gyógypedagógussal) kielégíthető a tanulásban és értelmileg akadályozott tanulók sajátos nevelési igénye.

Jó lenne, ha minden tanulásban és értelmileg akadályozott tanuló

- a 8. évfolyam befejezése után szakmatanulásra felkészítő, célzott közismereti alapozást kapna.
- számukra az országban mindenütt lenne a lakóhelyüktől nem távolabb, mint kb.35 km-re elérhető „védett” szakmai képzés
- „védett” szakmai képzés: olyan szakmák oktatása, amelyet képesek megtanulni a tanulásban és értelmileg akadályozott tanulók, és a lakóhelyükhöz közel el is tudnak helyezkedni a tudományukkal
- a „védett” szakmai képzésre csak akkor lehessen felvenni más jelentkezőt, ha az összes oda jelentkező tanulásban és értelmileg akadályozott tanulót már felvették, és marad még ki hely

- nagyon fontos, hogy a tanulásban és értelmileg akadályozott tanulók lehetőleg otthonról járjanak iskolába, vagy ha kollégiumi programba kapcsolódnak, tetszésük szerint naponta felkereshessék a családjukat. Ugyanis a tizenéves korban családjától elszakadó tanulásban és értelmileg akadályozott tanulók többé nem képesek igazán visszailleszkedni a családjukba.
- Hiányoznak a nyomon követő kutatások, hogy a társadalom peremére sodródott populációnak hány százalékát alkotják az egykor tanulásban és értelmileg akadályozott tanulónak minősített emberek.

MŰVELTSÉGTERÜLETEKET ÉRINTŐ JAVASLATOK

A műveltségterületeket érintő javaslatok és észrevételek esetében csak a műveltségterületekhez tartozó csoportosításokat végeztük el. Ezeket a javaslatokat és észrevételeket megfontolásra ajánljuk.

Magyar nyelv és irodalom

A fejlesztési feladatokban apró hangsúlyeltolódások érzékelhetők.

Negatív: *Írásbeli szövegek alkotása, íráskép, helyesírás* helyett *Írás, szövegalkotás*. – kisebb a hangsúly az írásképen, külalakon, helyesíráson!

Pozitív: *Ismeretek az anyanyelvről* helyett *Anyanyelvi kultúra, anyanyelvi ismeretek* illetve *Ismeretek az irodalomról* helyett *Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése*. Az ismeretek helyett kultúra és értelmezés. Lényeges szemléletváltás.

Beszédkésztség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása

Különbőféle dramatikus formák kipróbálása (pl. bábjáték, árnyjáték, némajáték, versmondás, helyzetgyakorlat) *A versmondás semmiképpen nem dramatikus forma. Hiányzik a memoriterek megemlézése, mint a beszédfejlesztés egyik eszköze. Hiányzik a szókincsfejlesztés*

Olvasás, az írott szöveg megértése

Az olvasás jelrendszerének elsajátítása a diákok egyéni sajátosságainak figyelembevételével. *Hiányzik az olvasás jelrendszerének elsajátításához szükséges képességek fejlesztése (tájékozódás térben és síkban, megkülönböztető képesség, figyelem, emlékezet, szerialitás). Nincs kiemelve az analízáló-szintetizáló módszer, mely a magyar nyelven történő olvasástanuláshoz legjobban alkalmazkodik. Az eddig történt globális (szóképes) módszerek mind kudarcba fulladtak. A kerettantervek elkészítéséhez ez fontos támpont lenne.* Egy-két mondatos vélemény a szövegben megjelenő szereplők élethelyzetéről....

Vélemény megfogalmazása, alkotása

Írás, szövegalkotás

Az eszközszintű íráshasználat (kézírás) fokozatos kialakítása.

Hiányzik az írás jelrendszerének elsajátításához szükséges részképességek fejlesztése (nagy- és finommozgások, tájékozódás térben és síkban, alak- és formafelismerő-képesség, figyelem, emlékezet, szerialitás) Hiányzik a tetszetős külalakra (olvashatóságra) törekvés a megvalósítás során. A kerettantervek elkészítéséhez ez fontos támpont lenne.

Hiányzik az esztétikus íráskép követelménye alsó és felső tagozatban egyaránt.

A tanulási képesség fejlesztése

Az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek megalapozása (könyvtárlátogatás, könyvkölcsönzés, gyermeklexikon használata)

Az önálló feladatvégzés egyes lépései nem merülnek ki a gyermeklexikon használatában, vagy a könyvtárlátogatásban. (Ezek is az informatika egy ágának tekinthetők) Sokkal fontosabb a feladatvégzés helyes sorrendje, a szükséges eszközök meglétének ellenőrzése, a feladatértés, szövegemlékezet erősítése.

Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről

Néhány alapvető helyesírási szabály megismerése és alkalmazása.

A felsoroltak (mondathatárok jelölése, nevek írása, egyszerű szavak szótagolása) nagyon kevés támpontot ad a kerettantervek készítőinek. Annyira tág, illetve a megnevezésében annyira kevés, amelynél jóval többet képesek elsajátítani a diákok.

Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése

Ismerkedés változatos ritmikái, zenei formálású lírai művekkel, ezek közös és egyéni olvasása, feldolgozása a klasszikus és kortárs magyar és világirodalom köréből.

Ez a részlet közös a 1-4. és 5-6. évfolyam számára. Nem tartom jónak, hogy önálló feldolgozásra kerüljön lírai mű az 1-4. évfolyamon.

Informatika

A tantárgy tanításának személyi és eszközfeltételei is átgondolandók, hiszen mind a tantárgy tanítása, mind az informatika alkalmazása olyan 21. századi *eszközfeltételeket* kíván (pl. mobil, online, ill. korszerű képfeldolgozást segítő eszközök), amelyekkel feltétlenül rendelkeznie kell az iskolának a tantervi követelmények elsajátíttatásához. Emiatt mielőbb felülvizsgálandó és frissítendő a hivatalos *taneszközlista* is.

KÖZMŰVELTSÉGI TARTALMAK

Itt megjelennek az olvasás elsajátításának, a tanulási képességek fejlesztésénél korábban hiányolt elemei. Az írásnál viszont ugyanúgy hiányos.

A memoriterek meghatározása nagyon szűk körű (négy évet fog át a NAT). Indokolt, hogy legyen egy „kánon”, amelyet minden tankönyv tartalmaz, minden diák megtanul. Évente legalább 3-5 ilyen memoritert kellene megjelölni, akár évfolyamonkénti bontásban.

Legalább itt meg kellene említeni, melyek az alapvető helyesírási szabályok, amiket ismerni kell.

A szerzők műfajok felsorolása jó, szükséges.

Szükséges lenne a memóriafejlesztés fontosságának visszaemlése a pedagógiai köztudatba, továbbá hiányzik a hangos olvasás és elvárásai (szótagszám, hangsúly, hangerő, kifejezőkészség stb. Bár az utóbbi időkben a gyakorlatban elhanyagolták, holott fontos.

Élő idegen nyelv

A tervezett idegen nyelvi **óraszám emelése** (5.-8. évfolyamon heti 6 óra) lehet az első lépcső ahhoz, hogy a közös európai referencia szerinti A2 szintet – esetleg B1- 8. évfolyamra minden tanuló elérje az első tanult idegen nyelv esetén.

NAT 56-57.o.

Más vélemények:

Az idegen nyelv ilyen magas óraszámában történő tanítását nem tartjuk jónak akkor, amikor a tanulók napi óraszama továbbra is korlátozott. Így a – legalább olyan fontos – három természettudományi tantárgyra is csak ugyanannyi óraszám jut, ami kevés.

Matematika

A matematika tantárgyak esetén a 7-8. évfolyamban kevés a tantárgyra meghatározott minimális óraszám (a matematika 7-8. osztályra együtt 216 óra: ez csak heti 3 óra).

Ember és társadalom

Pozitívumai:

1. A kiemelt fejlesztési területek közül a *Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek* előtérbe helyezése, hiszen a mindennapi életben hasznosítható ismereteket ad át.
2. Az erkölcsstan, etika fontosságának hangsúlyozása.
3. Jól összeszedett fejlesztési feladatok, az életkori sajátosságok figyelembevételével.
4. Jó az érzelmi nevelésre fektetett hangsúlyt.

5. Jó, hogy hangsúlyt kap az önismeret fejlesztése, a demokráciára, a felelős állampolgárságra való nevelés, a testi- lelki egészségre, a környezettudatosságra való nevelés.
6. Jó, hogy a családi életre nevelést és a pályaorientációt külön fejezetként jelöli meg.

Negatívumai:

1. Magasabb szintű tárgyi tudás megkövetelésének a hiánya.
2. Sok az általánosság.

Jó, hogy a Hon- és népismeret kötelezően is belekerül a tananyagba. Továbbá az lenne szerencsés, ha 9-12. osztályban az Ember és társadalom blokkon belül az egyetemes történelmi, majd magyar történelmi tananyag után beépülhetne a helytörténet.

Művészetek

Az iskolai ének-zenei nevelés fő célja az igényes zene megszerettetése egész életre, kulcsot adva megismeréséhez és élményt adó megértéséhez. A zenei élmény személyiség- és közösségformáló erejének pedagógiai jelentősége messze túlmutat a zenélés tevékenységén.

Ének-zenei nevelésünk alapja a Kodály-koncepcióra épülő zenepedagógiai gyakorlat lenne, azaz a teljes embert fejlesztő pedagógia, melynek középpontjában az európai műveltségű, a magyar nemzeti hagyományt őrző, nyitott, kreatív és közösségi ember nevelése áll.

Az ének-zenei oktatás órakeretének további szűkítése, gátat jelent ezen célkitűzések megvalósításában.

Az aktív közös zenélés, mint csapatmunka és közösségi élmény a hátrányos szociokulturális státusú fiatalok felzárkóztatásának is a leghatékonyabb eszközei között szerepel. A tanterv különösen fontos eleme a zene és a mozgás élményt erősítő összekapcsolása, így a népzenevel való foglalkozás szoros kapcsolatban állhat az iskolai néptánc-oktatással.

Mivel a NAT a táncra és a drámára nem ad külön órakeretet, így ez nehezen megvalósítható.

Még jobbá tehető a NAT összeállítás, ha a végleges formában tovább mélyítjük a rajz- és vizuálisnevelő tanárok (és nem „vizuális nevelőtanárok”...) tájékoztatását és igényességét a formavilág analitikus megismerésében (az új típusú „tanulmányrajz” feltétele).

Erőteljesebben érdemes (és kellene is) foglalkozni a befogadásra szánt alkotók és műalkotások stílus-, iskolateremtő, korszakokat meghatározó világával. Ezen a téren még adós maradt a szerkesztés, valószínűleg a formanyelvet megalapozó népművészek, népi iparművészek, képző- és iparművészek, építészek produktumainak szorosabb meghatározására lenne szükség (a jelenleg érvényben levő sok-sok száz, parttalanul áradó műalkotásból álló lista közzé tétele helyett). Így megbízhatóbb eredmények születhetnének mind a befogadást,

mind az alkotást szolgáló művészettel nevelésünkben (és még a képzőművészeti szakközépiskolai oktatásunkban is).

Örvendetes, hogy a Művészetek műveltségterületen belül is megjelenik a Médiaismeret, amely az informatikához kapcsolódó online kommunikáció, az e-szolgáltatások és adatbiztonsági kérdések témáját is tartalmazza.

Testnevelés és sport

Miért nem láthatja el a tanító a testnevelés tanítását alsó tagozaton? A testnevelő tanár módszertani képzése nem fedi le ezt a korosztályt, a tanítók lebecsülését jelenti ez a lépés.

Konkrét módosítási javaslatok, szövegpontosítások, műveltségterület szerinti csoportosításban

14. oldal. (Óvodai nevelés kapcsolata...) A Nat fejlesztési feladatrendszere szorosan kapcsolódik a kisgyermekkorai neveléshez- és fejlesztéshez eligazítást nyújtó Óvodai nevelés országos alapprogramjában megfogalmazott célokhoz.

„A tagozatos szervezési forma

A tagozatos szervezési forma a tehetséggondozás sajátos módja, amelyben az általános iskolában, illetve a középfokú oktatásban egy vagy két meghatározott tantárgy ismereteinek átadása a kerettantervek által meghatározott magasabb követelményekkel, emelt óraszámban valósul meg. Ebben a szervezési formában kiemelten támogatandó a természettudományok, a matematika, az idegen nyelvek, illetve a művészeti területen történő fejlesztés.” – az elnevezés nincs összhangban a köznevelési tv. meghatározásával, miszerint:

4.§ 27. Tagozat: az általános iskola első-negyedik, valamint az ötödik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelő-oktató munka szakaszára létrehozott szervezeti egység,

22. oldal

A hatékony, önálló tanulás fejezetben írtaknál célszerű lenne az előzetes tudásról, az előzetes ismereteknek az újakhoz való kapcsolásáról is szót ejteni. Ugyanígy fontos lenne arról szólni, hogy a tanulónak legyen képe a saját tanulásáról („öndiagnózis”).

25. oldal

„A 10 műveltségi terület anyagait a 27. oldaltól olvashatják.” – a mondat kivételét javaslom.

Magyar nyelv és irodalom

A magyar nyelv és irodalom fejlesztési feladataihoz

32 . oldal

2. Olvasás, az írott szöveg értése

Nagyon pozitív annak kiemelése, hogy az 1-4 osztályokban az olvasás jelrendszerének elsajátítása a diákok egyéni sajátosságainak figyelembevételével történjen.

Az irodalmi szövegben megjelenő egyszerűbb képek, alakzatok felismerése (hasonlat, ismétlés, fokozás) követelményként állítása viszont túlzott elvárás még az alapfokon, hiszen az elvont gondolkodást feltételező fogalmi kategóriák kialakításának nincsenek meg a feltételei.

Kései viszont a különböző mondatfajták hanglejtéseinek megfigyelése és reprodukálása követelményét a hangos olvasásban az 5-8. évfolyamon. Ezt a mondatvégi írásjelek szerepének megismertetésével együtt már az 1-4 osztályban meg lehet követelni, hiszen itt van lehetőség olyan mennyiségű hangos olvastatásra, amellyel több minden kiszűrhető a tanulók körében, úgy, mint a helyes hangzás, hangoztatás, mind a szövegek értése szempontjából.

Közműveltségi tartalmak

41. oldal

2. Olvasás, az írott szöveg értése

2. 1. A jelfunkció, relációszókincs, testséma fejlesztéssel kapcsolatban az életkori sajátosságokra, az egyéni haladási ütemre különösen figyelemmel kell lenni a sikereket biztosító továbbhaladás képességének megalapozása szempontjából.

3. Írás, szövegalkotás

3. 2. Az anyag elrendezése: szerkesztése, stílusa még ne legyen minősítő tényező, amíg a tartalmi megfelelés, a rendezett íráskép, nem utolsó sorban a helyesírás nem alakul a körülhatárolt követelmények szerint. Cél legyen, hogy a középiskolába majd ne léphessenek tovább olyan általános iskolát végzettek, akik nem alkalmazzák az egybe- és különírás alapvető tudnivalóit, s ne legyen ismeretük a kiejtés, szóelemzés és hagyomány elvén alapuló írásmódról saját gondolataik megfogalmazásakor.

5. Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről

42. oldal

5. 3. Hang, betű, szótag, szó, toldalékok

A fenti fogalmak biztos ismerete fontosabb az 1-4 osztályban a nyelvről való ismeretek szempontjából, mint az **5. 4. Szófajok** fejezet fogalmainak kialakítása. A szófaji kategóriák elvontak, sok ismeret csak hátráltathatja az anyanyelv élőszóbeli és írásbeli fejlesztésének

tudatos nyelvhasználati képességét. A verbális tudásátadás helyett olyan kreativitást is fejlesztő gyakoroltatásra kell inkább törekedni, amely majd az irodalmi művek jelfunkcióinak megértését is elősegíti. A relációszókincs alapkészletét itt kell kialakítani az 1-4 osztályban, mert lemaradnak azok, akiknél ez nem alakul ki, s halmozódnak majd a későbbiek során a tanulási kudarcok.

7. pont Az ítéloképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése
szempontjából a 7. 2.ponthez

43. oldal

A felsoroltak mellé javaslom beilleszteni a szép, rút (csúnya), vidám (komikus), szomorú (tragikus) esztétikai minőségek példákkal való bemutatásának követelményét is. Ezek az érzések ugyanis, már a kisiskolások életélményei a személyes tapasztalatok és olvasmányaik alapján. Ezekre való rámutatással is hatékonyabban előmozdítható a diákok valóságismerete, motivációjuk jobban fejlődhet a tanulás, ismeretszerzés vonatkozásában. Erre már a felső tagozaton és a középiskolában is jobban lehet alapozni a magyar nyelv és irodalom tantárgy keretében megvalósítható érzelmi nevelést, amire egyre nagyobb szükség van a felgyorsultan változó társadalmi élettérben. Az is indokolja a betoldást, mivel a fejlesztési feladatok táblázatban nevesítve vannak esztétikai minőségek már az 1-4 osztályra is (40. oldal), s nem csak a középiskola 9-12 osztályainál jelenjen meg ez a tartalom.

Élő idegen nyelv

Az interkulturális kompetenciáról

NAT 60.o.1. bek.

Nagyon fontos, hogy amikor nyelvet oktatunk, kultúrát is oktatunk. A célnyelvi ország (ok) kultúrájának megismertetése sokban járul hozzá a nyelv megismeréséhez. Az ország ismeret (emberek, ételek, települések, vallás, kultúra) nyelvvizsga alapfeltétel is.

Nem mellesleg változatosságot hoz a nyelvtani órák közé.

A nevelési és tantárgy-integrációs lehetőségek kihasználása

NAT 60.o. 2. bek.

Egy jól tanított idegen nyelv és irodalom valamint magyar nyelv és irodalom közötti párhuzamok, eltérések keresése segít mindkét nyelv mélyébe belelátni. Ezáltal könnyebben megérthető lesz mindkét nyelv szerkezete. Ennek ismeretében nagyobb jártaságot és élvezetet lel a tanuló a nyelvtanulásban.

Információs és kommunikációs technikák alkalmazási képességének fejlesztése

NAT 60.o.3. bek.

Az idegen nyelvek (főleg az angol nyelv) ismerete szinte alapfeltétel az információ/internet/kommunikáció világában. Nemzetközi szavaink alakultak ki a technika világában, ezért akarva-akaratlanul használjuk akár passzívan is a nyelveket.

A nemzetiségi nyelvek oktatásának keveset szentelnek, csak a 15. és 16. oldalon pár sorban. A „**nemzetiségi nevelés és oktatás**” részben ezt fogalmazza meg: „A speciális követelményekre vonatkozóan további eligazítást ...” (16. old.)

„A kisebbségek nyelvének nemzetiségi nyelvként történő tanításáról külön jogszabály rendelkezik.” (**Idegen nyelvek 53. old. Lábjegyzet**)

Az „Idegennyelv-oktatás részben ez szerepel: „Második idegen nyelv oktatása 7. évfolyamon kezdődhet. Probléma: mindenhol, ahol nemzetiségi nyelvet tanítanak első osztálytól, ott a második idegen nyelvet már a 4. osztályban felveszik a gyerekek. Ez a gyakorlat. A nemzetiségi nyelv is első idegen nyelvnek tekinthető, mivel a környezetben a lakosság 10, vagy 20 %-a beszéli a nemzetiségi nyelvet. (14. old.)

Ember és társadalom

Javasolt, hogy a tervezetbe a 93. oldalon a 3. HON- ÉS NÉPISMERET szöveg mellé kerüljön be az **(5-12. évfolyam)** megjelölés.

Művészetek

Észrevételek: 2012 NAT Művészetek /156.oldal/ 5-8 évfolyam (7. bekezdés)

A zenei anyag ismertetésekor figyelembe kellett volna venni, hogy a barokk zene hangszeres és vokális irodalmi válogatásai bekezdést, nem a Romantika után kellett volna felsorolni, hanem a klasszikus előtt, az időrendi sorrendet betartva.

ALAPELVEK, CÉLOK

151. oldalra

Az első bekezdés 4. sora közepébe: „... és elengedhetetlen **a képen gondolkodás**, a figyelem...”

Második bekezdés 2. sora végére: „...eljárásainak, ábrázolás- és kifejezőmódjának játékos...”

Második bekezdés 3. sora végére: „... Ugyanakkor **a tevékenységekbe ágyazott művészetre** nevelés mellett **nagyobb** teret kell adni művészettel nevelésnek.”

A harmadik bekezdés utáni kiegészítő javaslat: **Rajz és vizuális kultúránk alapja a Balogh-koncepcióra épülő vizuálpedagógiai gyakorlat, a képi-asszociatív analízis (mint eljárás és mint módszer), amely a nélkülözhetetlen intuíciók felszabadítását és működtetését célozza abban a tudatban, hogy az intuíciónak a tudományos megismerésben is fontos szerepe van, az**

esztétikai szférában pedig semmivel sem helyettesíthető. Konstruktív felszabadulást ígér a személyiségnek, megadva számára a kételkedés, az újra-vizsgálat, az élethez alkalmazás jogát és lehetőségét, biztosítva a tapasztalás állandó megújulását, a magas szintű elmélkedést.

A vizuális tananyag alapját főként az európai (benne kiemelten a magyar) klasszikus képző- és iparművészeti alkotók, valamint a népművészet tárgyi kultúrája adja, miközben kiegészül az alkalmazott vizuális közlések produkcióival is.

RAJZ ÉS VIZUÁLIS KULTÚRA

ALAPELVEK, CÉLOK

166. oldalra

Első bekezdés 4. sorába: „... vizuális kommunikáció **jelenségeinek értelmezéséhez**, a látható világ alakításához ...” („*magasabb szintű műveléséhez, ... használatához*” szavak törölve)

Második bek. záró mondata: A szabadkézi rajzolás, **a formavilág analitikus megismerése, mint az új típusú „tanulmányrajz” feltétele**, minden szakaszban fontos eleme a képzésnek. (a „*például*” törölve)

167. oldalra

1.1. Közvetlen tapasztalás ...

A bekezdés utolsó sorába: „... a kéz intelligenciájának működtetése, **a mozgáskoordináció** életkornak megfelelő fejlesztése **elméletigényes gyakorlatokkal**.

Az 1-4. évfolyam oszlopa végére: Eszközökkel végzett anyagalakítás. szabadkézi rajzolás, festés **és mintázás**. (A „*nélkül és kéziszerszámmal*” törölve)

5-6. évf. oszl. 5. sorába: „... céljából **(forma – szerkezet)**. **15. sorba:** „Mozgásélmények megjelenítése **(pl. madarak animációjával)**. **Az oszl. végén:** „...Egyszerű művészeti és modellező eszközök használata. Különböző festőtechnikák, népművészeti tárgyformálások kipróbálása. („*kéziszerszámok*” törölve)

7-8. évfolyam oszl. 5. sorába: „... kiválasztása **(forma – szerkezet – anyag – rendeltetés)**. **16. sor után:** „mozgások megfigyelése, megjelenítése **(pl. emlősállatok sziluettjének animációjával)**. **Az oszl. végén:** „Az ábrázolás és kifejezés különböző rajzi, festési és mintázási technikáinak használata. **Népművészeti kézműves technikák és ipari formatervezés** munkafolyamatainak kipróbálása.

9-12. évfolyam oszl. 4. sorába: „...megfogalmazása szóban, síkbeli és valós térbeni ábrázolási rendszerben... **7. sorba:** „...Új **ábrázolás- és kifejezés**-technikák tervezése, a technika nyújtotta...” (törölve: „*kipróbálással*”)

1.2. Ismeretszerzés, tanulás, térbeli tájékozódás

A bekezdés 4. sorába: „...mindvégig **négy** fő képzési területen... a képzőművészet mellett a **tudományos, a műszaki-technikai** vizuális kommunikáció és a **köznapi (alkalmazott)** formái, valamint...”

168. oldalra

1-4. évf. oszlopa 2. sorába: „...tárgyak, **természeti és mesterséges** anyagok gyűjtése.”

Oszlop végére: „... kép készítése” **csoporthmunkában.** (törlésre: „*alkotó*” a 12. sorból)

5-6. évf. oszl. 9. sorába: „...forma és **szerkezet** kapcsolatának **rajzi – színbeli** elemzése. (törlésre: rendeltetés) **Utolsó előtti mondat végére:** „... kép készítése **egyéni kivitelezéssel.**

7-8. évf. oszl. 1. sorába: **Műszaki – technikai** ábra alapján téri helyzet ... helyzetek **műszaki szemléltető** ábrázolása **Kavalier axonometriában.** **11. sorba:** „...készítése (**műszaki felvételi vázlatok és látszati rajzok**). **17. sorba:** „Reklámok képi eszközeinek elemzése (**kulturális és kereskedelmi reklámok**). **18. sorba:** „Műelemzés; **műélvezés és műértelmezés** a külső és **belső** formai jegyek alapján.” **A végére:** „A tanári előadás önálló jegyzetelése **találékonyágot** éltető módszertani eljárásokkal.”

9-12. évf. oszl. 2. sorába: „... a zene, a **színház**, a film ...” (törölve: „*dráma*”). **19. sorba:** „A vizuális művészeti alkotások műfaji besorolása és csoportosítása **az ábrázolási rendszerek** (síkon és valódi térben) és módok (a legjellemzőbb felületek síkba forgatása, axonometriai jelleg, tapasztalati távlat, „*antitávlat*”, szerkesztő perspektívák, vegyes szemlélet) szerint.”

169. oldalra

1.3. Kommunikációs képességek

Bekezdésbe: „... a művészi, **a tudományos, a műszaki-technikai** és a köznapi vizuális közlések... tudatos alkalmazása **az ábrázoló, a kifejező és a felhívó-tájékoztató** szándékú alkotásokban.

1-4. évf. oszlopának 2. sorába: „... készítése **az ábrázolási módok gyermeki automatizmusainak tiszteletben tartásával...**”

7-8. évf. oszl. 7. sorában: „A sík- és térbeli **ábrázolás**, kifejezés vizuális nyelvi elemei...” (törlésre: „*közlés*”) **13. sorba:** **Ferdeszögű vagy frontális axonometria**, mint a tér eszméjét megragadó ábrázolásmód (Kavalier); **Monge-féle tárgyas síkábrázolásmód** (Gaspard Monge); **Perspektív kép szerkesztése sakktableszerű „alapnégyzettel”.** (Leon Battista Alberti).

9-12. oszl. 2. sorába: A kézírás esztétikája (vágott-hegyű toll, filc). **6. sorba:** Perspektív kép szerkesztése nyommerőlegesekből és –paralelekből álló négyzethálóban (Piero della Francesca); Perspektív kép szerkesztése centrális kollineációval. Indirekt eljárás, Monge-vetületekből perspektív kép (Canaletto, Bernardo Bellotto). Axonometrikus ábrázolásmódok: egyméretű (izometrikus), kétméretű (dimetrikus)

2.1. Alkotóképesség

Bekezdés 1 sor végére: „... illetve fejlesztése a rajzi analízisek és szintézis segítségével... **A bekezdés végére:** „... más-más műfajban és technikákkal történik a rajzi analízisek vizuál-esztétikai (forma - szerkesztet) és vizuál-logikai (anyag – rendeltetés) tennivalóiból, valamint a szintézisekből következő szabad asszociációkkal.

5-6. évfolyam oszlopának 5. sorába: „Hang és kép együttes alkalmazása festésbeli tanulással (pl. a konkrét és absztrakt zene megfestése) vagy árnyjátékkal.”

170. oldal

5-6. évf. oszlopának a végére: „... kialakítása, **rapportok tervezése.**”

7-8. évf. oszl. végére: „... alkalmazása a bonyolultabb (összetettebb) természeti formák rajzi analízisei és szintézisei felhasználásával (organikus építészet és tárgykultúra).”

9-12. évf. oszl. végére: (textúra – faktúra)

2.2. Problémamegoldó képesség

A bekezdés első mondat legyen: A vizuális megismerés koncentrikus voltából következik, hogy problémamegoldásaink egyszerre nyújtják az új ismereteket és a régiek ismétlését, ezek a spirális elvén soha nem különíthetők el.

1-4. évf. oszl. 5. sorába: „... munkafolyamatok, térbehelyezési problémák tanítói segítséggel...” **Az oszl. végére:** **Építkezés** érdekes tárgyakból formaanalógiák követésével. (törölve: „tanári”)

5-6. évf. oszl. 4. sorába: „...megoldása (pl. két és négy fázisos animáció rajzolása, dekoratív festése és pörgethető kivitelezése (pl. madarak „megelevenítése”)

7-8. évf. oszl. 3. sorába: (pl. összetett szerkezetű mesterséges kézi modellek: kávéfőző, daráló és egy központi modell: kerékpár, roller analízise

9-12. évf. oszl. 1-2. sorába: „A kapott feladat más ábrázolás- vagy kifejezés-technikai újrafogalmazása (pl. az összetevő képelemek átrendezésével). **7-8. sorába:** A kialakulás vagy létrehozás tudott és vélt fázisai egy természeti és egy mesterséges kézmodell alapján.

3. Önismeret, önértékelés, önszabályozás

A bekezdés 1. mondatába: „A vizuális nevelés elméletigényes gyakorlati...” **A 2. mondatba:** Motiváló hatásuk és a vizuális ítélőképesség kialakítása (érték vagy talmi) mellett segítik...”

1-4. évf. oszl. végére: A látottak kifejezése konvenciók nem kötötté módon. Sémák, rajzi minták kerülése. Képlátó fantáziától az elemi térábrázolásig (a tér rétegeinek megragadása). Tárgyak tulajdonságai képalkotó módon: képalkotó fantázia a természet utáni ábrázolás helyett. Gyermeki „realizmus” a mintázásban.

5-6. évf. oszl. végére: A belső képalkotás a tér- és formakifejezés rendszereihez idomul. A nézőpont szubjektívizálódása, optikai tanulmányozás. A konvenciók érzékletes megismerése.

7-8. évf. oszl. végére: Magyarázó-közlő rajzok, tanulmányok. az optika olvasására való készség arányban tartása az elvonatkoztató készséggel. Az optika átkonstruálása.

9-12. évf. oszl. 1. sorába: „Vizuál-esztétikai és vizuál-logikai preferenciák...” **A 8. sorba:** A tér és forma analízise és szintézise a tevékenység tengelyében. Szabatossá tett ábrázolási konvenciók kiterjesztése az elvontabb vagy speciálisan konstruált ábrázolási módokra. A vizsgálódó, konstruáló vizuális fantázia érvényre juttatása. Elmélyülés a rajzi köznyelvben és művészetben. **Az oszlop végére:** Az analízis – asszociáció – önkifejezés összefüggéseinek felismerése. Beállt vagy várható változások, a továbbtanulási érdekeket szolgáló jellemzők: mozgáskoordináció kifinomodása – állhatatosság a témaköri feldolgozásokban – vizuális intelligencia (nyitottság mindennemű vizuális ingerre) – észlelési fogékonyság – alkotói, alakítói képzelet – vizuális ítélőképesség kialakulása.

171. oldal

KÖZMŰVELTSÉGI TARTALMAK

1-4. évfolyam

Befogadó tevékenység

- **Tárművészetek:** zene, irodalom ... (törölve: „Művészeti ágak”)
- „Művészeti alkotások, saját munkák, vizuális jelenségek leírása, elemzése, összehasonlítása: téma (törölve: *formák, színhatás*), szereplők, elrendezés/kompozíció, **formaviszonylatok (szobrászat), térviszonylatok (építészet), színviszonylatok (festészet)** szerint.”

172. oldal

3. Vizuális kommunikáció

Alkotótevékenység

- A képi közléseket is szolgáló anyanyelvi kommunikációs háromszög: *ábrázolás* (tudományos, műszaki-technikai), *kifejezés* (képző- és iparművészet, tárgy- és környezetkultúra, fotóművészet, mozgókép-művészet), *felhívás-tájékoztatás* (alkalmazott művészetek: reklám, illusztráció, médiaismeret).
- „Az **alkalmazott** vizuális kommunikációt szolgáló **köznapi** megjelenések tervezése: *jel* (emléma, piktogram, diagram, grafikon, közlekedési jelek), épület *alaprajz* (szintmetszetek), *térkép* (kartogram, turistajelzések). (törlésre: „egyszerű”)

Befogadó tevékenység

- A nonverbális kommunikáció **ábrázolási** és kifejezési eszközeinek értelmezése. (törölve: ...s közlési)

4. tárgy- és környezetkultúra

Alkotótevékenység

- „Építmény makettjének elkészítése ... környezetalakítás egyszerű eszközökkel. (Sík- és hajlított felületű kartondobozok rakosgatása, átalakítása: kézi modellek egyéni és nagyméretűek csoportos munkára.)
- Egyszerű tárgykészítés **kisebb kartondobozok és műanyag flakonok találékony átalakításával** (egyéni kivitelezésre)

Befogadó tevékenység

Az első mondat 2. sorába: „... anyaghasználat, formaalakítás és **szerkezet** szerint. **A 3. mondat végére:** (Magyar Nemzeti Galéria) **A 4. mondat végére:** (fazekasság: alakos és tároló, főző edények)

5-8. évfolyam

1. Vizuális nyelv és technikák

Az első mondatba: „... viszonyának **ábrázoló**, kifejező és **felhívó-tájékoztató** szerepének ...” (törlésre: „közlő”)

A 3. mondat végére: „... színkontrasztok, **színreflexek**, **színtávlat**, **színezet**, **monokróm**, **színakkordok**, **festékszínek** (fő- és mellékszínek), **fényszínek** (alapinger színek).

A 4. mondatba: - **Transzpozíció** használata és ismerete: **szelekció – redukció – absztrakció** (geometrikus és organikus), **stilizált forma**.

A 6. mondatba: - A tér leképezési ... (Monge vetület, Kavalier axonometria, látszati ábrázolás és Perspektív kép szerkesztése sakktáblaszerű „alapnégyzettel” - Leon Battista Alberti módszerével) használata ...”

173. oldal

2. Kifejezés, képzőművészet

Alkotótevékenység

A 2. mondat végére (síkon és valós térben)

Befogadó tevékenység

Első mondatba: - A vizuális közlés **tudományos, műszaki-technikai**, köznapi és művészi formáinak megkülönböztető ismerete.

A 2. mondatba: - A képzőművészeti ágak: **a festészet (egyedi rajz, grafika), a szobrászat és az építészet**. A design főbb jellemzőinek ismerete.

A 4. mondat végére: (Szépművészeti Múzeum)

3. Vizuális kommunikáció

Alkotótevékenység

A 3. mondat végére: „... borítóterv, **illusztráció (tudományos és irodalmi)**

Befogadó tevékenység

A 3. mondat végére: „A reklám... **(kulturális és kereskedelmi)**

4. Tárgy- és környezetkultúra

Alkotótevékenység

A 2. mondat végére: „- Egyszerű tértervezés ... eszközökkel **és különböző ábrázolási módokkal.**”

Befogadó tevékenység

A 2. mondat végére: „- Az építészet ... ismerete. (**Hosszházás építészeti tömegek szerkesztő perspektivikus ábrázolásban (sakktáblaszerű „alapnégyzettel). Az épületek szintmetszeteinek és függőleges metszeteinek (keresztmetszet) Monge vetületi vizsgálata. Egyszerű építészeti tömegek szerkesztett fedélidomainak tanulmányozása. Lépcsőfajták Kavalier axonometriai ábráinak értelmezése.**)

5. mondata végére: (népi építészet, népünk bútorai, népviselet, faragások)

174. oldal

9-12. évfolyam

1. Vizuális nyelv és technikák

A 4. mondat kiegészítése:

- A **transzpozíció lehetőségeinek** felismerése és kreatív, önálló felhasználása: **szелеkció – redukció – absztrakció (geometrikus és organikus).**

Az 5. mondat végére: (alapirányokra és befoglaló sík- ill. téri formákra)

A 6. mondat kiegészítése: „- Térábrázolási módok **Monge vetületi** ábrázolás, **egyméretű** (izometrikus), **kétméretű** (dimetrikus) axonometria, látszati ábrázolás, **perspektív kép szerkesztése** nyommerőlegesekből és –paralelekből álló négyzethálóban (Piero della Francesca); **Perspektív kép szerkesztése** centrális kollineációval. Indirekt eljárás, **Monge-vetületekből perspektív kép** (Canaletto, Bernardo Bellotto).

A 7. mondatba: „- Legalább ... A technikák legfontosabb jegyeinek felismerése: **egyedi rajzi eljárások**, grafikai ...”

2. Kifejezés, képzőművészet

Alkotótevékenység

A 4. mondat végére: **módokban** (törlés: „*rendszerekben*”. Ti. a rendszer szót a síkon- és a valódi térben történő ábrázolásmódok együttes megjelölésére használjuk. A mondat pedig síkfelületen készülő *rekonstrukciós rajzok módozataira* vonatkozik.)

175. oldal

Befogadó tevékenység (folytatás az előző oldalról)

A 8. mondat végére: (Pécs gyűjteményeinek megtekintése a Káptalan utcában. **Zsolnay Múzeum, Vasarely Múzeum, a Modern Magyar Képtár** és külföldi művészek munkáit bemutató **Nemzetközi Gyűjteménye, Martyn Ferenc és Amerigo Tot Múzeuma, Pierre Székely Kő kertje, Schaár Erzsébet: Utca című szobor kiállítása.** Kortárs képzőművészet a város utcáin.)

3. Vizuális kommunikáció

Alkotótevékenység

Pótlás a kommunikációelméletnek megfelelően: - A képi közléseket is szolgáló anyanyelvi kommunikációs háromszög: *ábrázolás* (tudományos, műszaki-technikai), *kifejezés* (képző- és iparművészet, tárgy- és környezetkultúra, fotóművészet, mozgókép-művészet), *felhívás-tájékoztatás* (alkalmazott művészetek: reklám, illusztráció, médiaismeret).

Az 1. mondat kiegészítése: „- Összetett **alkalmazott** vizuális kommunikációt szolgáló **köznapi** megjelenések tervezése: *jel* (embléma, piktogram, piktográfia, sztereogram, diagram,

grafikon), *térkép* (kartogram, kartodiagram, turistajelzések), *reklám* (kulturális és kereskedelmi)

4. Tárgy- és környezetkultúra

Alkotótevékenység

Az 1. mondat végére: (Merőleges és dőlt síkokból valamint hajlított felületekből álló testek hálózati rajzának (szabásrajz) megszerkesztése Monge vetületekből, síklapú és a hajlított felületű testek egyméretű axonometriai csonkolása után.)

Testnevelés és sport

Konkrét kiegészítési javaslatom a következő:

1. Köztudott, hogy a mozgásfejlődés, a motoros tevékenységek gyakoroltatása milyen fontos szerepet játszanak elsősorban az idegrendszer fejlődésében, a gyerekek organikus érettségének kialakításában (fejlesztő és alapozó terápia, Ayres terápia, TSMT stb.). Az is köztudott, hogy az iskolát megkezdő gyermekek iskolaérettsége nagyon változó, széles skálán mozog. A testnevelés tantárgy a jövőbeni kiemelt feladata által (mindennapos testnevelés bevezetése) indokoltá teheti a következő kiegészítést: / Nemzeti Alaptanterv – 2012 Testnevelés és Sport 211 oldal: Közműveltségi tartalmak 1-4 évfolyam:

A legfontosabb időszak az organikus érettséget elősegítő, ill. megszilárdító speciális motoros tevékenységek gyakoroltatása által a tanulási, a gondolkodási műveletek fejlesztése, az életkornak megfelelő idegrendszeri érettség, illetve a magasabb szintű gondolkodási műveletek kialakításának elősegítésére.

1. mozgásműveltség, mozgáskultúra

Motoros képességfejlesztés: eddzettség, fittség

-
-
- A biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását célzó speciális mozgásanyag
- **A vestibuláris rendszer ingerlését elősegítő speciális mozgásanyag**
- motoros tesztek **állapotfelmérések**

Motoros készségfejlesztés – mozgástanulás

- Hely- és helyzetváltoztató és manipulatív természetes mozgásformák (**+elemi mozgások**)